

מסכת יבמות דף כז.

• גמרא כו:

ראובן שמעון לוי יהודה יששכר (אחים) רחל לאה בלהה (אחיות)	
שלש אחיות (רחל, לאה, בלהה) יבמות שנפלו לפני שני אחין יבמין (ראובן, שמעון)	
ר	שמואל
ראובן חולץ לרחל, ושמעון חולץ ללאה, וראובן ושמעון שניהם חולצין להשלישית בלהה	אחד מן האחים יכול לחלוץ לכולן (ראובן חולץ לכולן)

• גמרא כז:

ראובן רחל צרה שמעון לאה צרה לוי (אחים) (רחל ולאה אחיות)
שמואל אמר בשתי אחיות שנפלו לפניו משני אחים, וכל אחת צרתה עמה, וחלץ לאחיות, לא נפטרו צרותיהן, הואיל ואי בעי לייבומי לא מצי, הוי חליצה גרועה, אלא יחלוץ לצרות ויפטרו אחיות. וראינן מכאן דשמואל סבר שחליצה גרועה של האחיות לא מהני לחליצה מעליא של הצרות.
ואע"ג דצרות נמי אי הוה בעי לא הוה מייבם, מיהו קל איסורם משל אחיות, הלכך אף חליצתן משובחות משל אחיות, והכי מפרש לקמן.
קושית הגמ' - לפי זה דשמואל אמר דחליצה גרועה אינה פוטר אחרים, וא"כ איך אמרינן כאן שראובן חולץ את כולן, הא אחר שראובן חולץ לרחל, החליצה ללאה אחות חלוצתו יהיה חליצה גרועה, ואמאי לא אמרינן שיחלוץ שמעון את לאה חליצה מעליא, וכדרב?
תירוץ הגמ' - אה"נ סבר שמואל ששמעון חולץ ללאה ולא ראובן, וזה דאמר שאחד חולץ לכולן, היינו לרוב האחיות שכיון שחולץ לשנים מן השלש אחיות, קרי ליה כולן, וחולק על רב לגבי האחות השלישית דקסבר חליצה פסולה אין צריכה לחזור על כל האחין.
ואיבעית אימא, כי קאמר שמואל חליצה מעליא בעינן, היינו למיפטר צרתה, אבל מפטרא נפשה, פטרה בחליצה כל דהו, הלכך אחד חולץ לג' היכא דליכא צרות בהדייהו.

מחלוקת רב ושמואל	רב	שמואל
תירוץ הגמ'	ראובן חולץ לרחל, שמעון ללאה, ושניהם לבלהה	ראובן חולץ לרחל, שמעון ללאה, ואחד מהן לבלהה
ואיבעית אימא	ראובן חולץ לרחל, שמעון ללאה, ושניהם לבלהה	ראובן חולץ לכולן

מסכת יבמות דף כז.

• גופא אמר שמואל

לוי	שמעון	ראובן	(אחים)
לוי	לאה	צרה	(רחל ולאה אחיות)
חלץ לצרות, נפטרו אחיות	חלץ לאחיות, לא נפטרו צרות		
חלץ לצרה, נפטרה בעלת הגט	חלץ לבעלת הגט, לא נפטרה צרה		
חלץ לצרה, נפטרה בעלת מאמר	חלץ לבעלת מאמר, לא נפטרה צרה		

• לענין בעלת הגט, מיירי בב' יבמות מאח אחד, ונתן יבם גט לאחת מהן, שוב אין חליצתה הוגנת כל כך,

דקלישא זיקתה, ואם חלץ לה, לא נפטרה צרה.

• לענין בעלת המאמר, מיירי בעשה מאמר באחת מנשי אחיו המת, ואח"כ חלץ לה, שחליצתה גרועה,

שחליצה זו אינה פוטרת לגמרי, שעדיין צריכה גט למאמרו, ואם חלץ לה, לא נפטרה צרה.

מסכת יבמות דף כז.

- שמואל - חלץ לאחיות לא נפטרו צרות, חלץ לצרות נפטרו אחיות.
- קושית הגמ'

מאי שנא לאחיות דלא נפטרו צרות, דהויא לה אחות זקוקה,
חלץ לצרות נמי לא ליפטרו אחיות, דהויא לה צרת אחות זקוקה?

- תירוץ א' של הגמ'

אע"ג דשמואל בעצמו סבר יש זיקה, לדברי האומר אין זיקה קאמר.

קושית הגמ' - א"ה, חלץ לאחיות, אמאי לא נפטרו צרות, בשלמא צרה דאחות שניה לא תיפטר,
דכיון דחלץ להראשונה, והדר חלץ לשניה, השניה חליצה גרועה,
דהיא אחות חלוצתו שלא מצי לייבם ולכן לא פטרה צרתה,
אבל אמאי לא פוטר הראשונה צרתה?

תירוץ הגמ' - אה"נ דחליצת האחות הראשונה פוטרת צרתה,
וזה דקאמר שמואל לא נפטרו צרות היינו צרות דעלמא,
דכל היכא דמיתרמי כה"ג, לא נפטרו צרות של שניה.

קושית הגמ' - עכשיו סובר הגמ' דכיון דצרה כאן היינו צרה של שניה,
א"כ חלץ לצרות נפטרו אחיות, היינו אם חלץ לאחות הראשונה ואח"כ חלץ לצרה של השניה,
פוטר את האחות האחרונה, וקשה דתנן אסור אדם בצרת קרובת חלוצתו,
וא"כ כיון שחלץ לאחות הראשונה, אסוהאחרונהבם את אחות חלוצתו, וכן צרת אחות חלוצתו,
וא"כ החליצה לצרה של השניה הוי חליצה גרועה, ולכן קשה אמאי פוטרת את האחות השניה?

תירוץ הגמ' - אה"נ, והכי קאמר שמואל חלץ לאחיות, דהיינו שהתחיל באחיות, דחלץ אחות הראשונה וממילא פוטרת צרתה,
לא נפטרו הצרות, דהיינו לא יגמור בצרות, דאין חליצת צרת אחות השניה פוטרת צרתה (אחות השניה),
ושניהם האחות השניה וצרתה צריכין חליצה, דכיון דתנן אסור אדם בצרת קרובת חלוצתו,
א"כ אינו יכול לייבם הצרה של אחות השניה, ולכן הוי חליצה גרועה ואינה פוטרת צרתה.
אבל אם חלץ בצרות, דהיינו שהתחיל בצרות, שחלצה לצרת אחות הראשונה,
נפטרו האחיות, דהיינו יגמור אף באחיות, דהיינו שיכול לגמור אפילו באחות השניה,
דיש עוד משנה דמותר אדם בקרובת צרת חלוצתו,
ולכן אם חלץ לצרה של אחות הראשונה, פוטרת את צרתה שהיא אחות הראשונה,
ומותר באחות השניה, שהיא קרובת צרת חלוצתו, ואם מייבם או חולץ אחות השניה פוטר את צרתה,
וכ"ש שמתר לייבם או לחלוץ לצרת אחות השניה ולפטור צרתה שהיא אחות השניה,
וזה כוונת שמואל כשאמר חלץ לצרות נפטרו אחיות.

מסכת יבמות דף כז.

• תירוץ ב' של הגמ', רב אשי

באמת שמואל לשיטתו דיש זיקה, והאחיות אסורים משום אחות זקוקה, וחליצת האחיות גרועה, ואפילו צרת הראשונה לא מיפטרה, ולכן שמואל אומר חלץ לאחיות לא נפטרו צרות, ואפילו הראשונה, אבל חלץ לצרות נפטרו האחיות, משום דאע"פ שצרת אחות זקוקה נמי אסורה להתייבם, מ"מ לא נחשבת כאיסור ערוה מדרבנן כמו האחיות זקוקה עצמה, ולכן אמר שמואל אם חלץ לצרות דזה כחליצה מעליא כלפי האחיות, נפטרו האחיות.
תניא כוותיה דרב אשי חלץ לאחיות, לא נפטרו צרות, ויש לדייק הא לצרות, נפטרו אחיות, משום דקסבר יש זיקה, ולא אלימא זיקה לשוייה לצרה כערוה, אלא שאסורה להתייבם.
ר' אבא בר ממל - אינה ראייה לרב אשי, שברייתא זו שיש דיוק דחלץ לצרות נפטרו אחיות אליבא דב"ש דמתירין הצרות לאחין, ולכן הוי חליצה מעליא ונפטרו האחיות, ולכאורה לפי זה, יש להתיר אפ"ל לייבם הצרות, אלא שר' יוחנן בן נורי אמר שלא לייבם אלא לחלוץ, כדי לצאת חובת שתי השיטות של ב"ש וב"ה, ואע"פ שלא גמרו את הדבר בימי ר' יוחנן בן נורי, לאחריו חזרו ותקנו חכמים כריב"נ.

גופא אמר שמואל...	זיקה	חלץ לאחיות לא נפטרו צרות	מאי טעמא?
תירוץ א'	לדברי האומר אין זיקה	היינו צרה של אחות האחרונה	האחות הראשונה מותרת אפ"ל לייבם, ולכן חליצתה פוטרת את צרתה, אבל השניה שהיא אחות חלוצתו תהא חליצה גרועה ואינה פוטרת
תירוץ ב' (רב אשי)	שמואל סבר יש זיקה	היינו צרות של ב' האחיות, הראשונה והשניה.	כיון דיש זיקה, שניהם צרת אחות זקוקה, ואם רצה לא מייבם, ולכן הוי חליצה גרועה ואינה פוטרת

מסכת יבמות דף כז:

איבעיא להו אחיו שמת ולו ב' נשים, ועשה מאמר לאחד מהן, ועוד נתן גט להשניה ושוב אסור לייבם דקם ליה ב"לא יבנה" כיון שהתחיל לגרש, איזה מהן הגונה לחלוץ ולפטור צרתה?
מי אמרינן בעלת הגט עדיפא (כיון שכבר התחיל להפקיע את זיקתה על ידי הגט)?
או דילמא בעלת מאמר עדיפא משום דקרובה לביאה (דכיון דזיקתה של יבמה זו "נתחזקה" על ידי המאמר ונמצא שחליצתה פועלת בה פעולה גמורה להתירה)?
אמר רב אשי, ת"ש ומודה ר"ג דיש גט אחר מאמר, ומאמר אחר גט, ואי גט עדיף לא ליהני מאמר אבתריה, ואי מאמר עדיף לא ליהני גט אבתריה, אלא לאו ש"מ כי הדדי נינהו, ובשאלה דידן יש לפשוט לאיזה שירצה יחלוץ, שחליצת שתיהן גרוע.

• **שיטת ר"ג** בגט אחר גט, ומודה בגט אחר מאמר ובמאמר אחר גט.

אם נפלה שתי יבמות (מאח אחד) ליבם אחד, ונתן גט לשניהם, רק הגט הראשון נחשב כגט, ולכן אסור היבם רק בקרובותיה של הראשון ולא בקרובותיה של השני.	אין גט אחר גט (ולא מאמר אחר מאמר)
אם נפלה שתי יבמות (מאח אחד) ליבם אחד, ועשה מאמר בזו ואח"כ נתן גט לזו, מהני גט לפסול הראשונה עליו משום לא יבנה ולהאסר בקרובות שנייה כבראשונה, ולא אמרינן מאמר ככנוסה ואדחאי שנייה מיניה ולא מהני בה גט.	יש גט אחר מאמר
אם נפלה שתי יבמות (מאח אחד) ליבם אחד, אם נתן גט לראשונה ואח"כ עשה מאמר בצרתה, לא אמרינן גט קמא במקום חליצה קאתי ותו לא קני מאמר יבמין בצרה, אלא ודאי מהני, וצריכה גט למאמרו, ואסור גם בקרובותיה.	יש מאמר אחר גט

מסכת יבמות דף כז:

• רב הונא (יהודה) אמר רב

ראובן	שמעון	לוי	(אחים)
רחל	לאה		(רחל ולאה אחיות)
ראובן מת ונפלה רחל לייבום, ואח"כ מת שמעון ונפלה לאה לייבום מתחילה היה לוי מותר ברחל בשעת נפילתה, אלא שנפלה לאה אח"כ ואסרתה, ועכשיו אין יכול לוי לייבם אותם, ששניהם אחות זקוקתו			
חלץ לרחל שהיא הראשונה ואח"כ חלץ ללאה שהיא השניה		הותרה רחל לשוק ועוד הותרה לאה לשוק	
וה"ה נמי אם חלץ ללאה שהיא השניה ואח"כ חלץ לרחל שהיא הראשונה		הותרה לאה לשוק ועוד הותרה רחל לשוק	
אם מתה רחל בלא חליצה		מותר לייבם את לאה	
אע"פ שבשעת נפילת לאה לייבום היתה אחות זקוקתו והיתה אסורה להתייבם, מ"מ כאשר מתה רחל, כבר לאה אינה אחות זקוקה, ומותרת להתייבם, ואין אנו אומרים שמאחר שנאסרה מתחילת נפילתה, שוב אסורה היא לעולם, שרב אינו סובר כמו הגמ' לעיל דאמר כיון שנאסרה אסורה עולמית.			
ואין צריך לומר אם מתה לאה בלא חליצה		שמותר לייבם את רחל משום דהויא יבמה שהותרה ונאסרה וחזרה והותרה, תחזיר להיתירה הראשון.	

• מחלוקת רב ורבי יוחנן

ב' אחיות שנפלו לפני יבם אחד	רבי יוחנן	רב
מתה השניה (לאה)	מותר בראשונה (רחל) משום דהויא יבמה שהותרה ונאסרה, וחזרה והותרה, תחזיר להיתירה הראשון.	
מתה הראשונה (רחל)	אסור בשניה (לאה)	מותר בשניה (לאה)
מאי טעמא?	שכל יבמה שאין אני קורא בה בשעת נפילה "יבמה יבא עליה", הרי זו כאשת אח שיש לו בנים.	אמרינן נאסרה באיסור אשת אחות אשה דאורייתא, אבל בזיקה דרבנן לא, לכן כיון שפקע זיקת הראשונה, מותר בשניה.

מסכת יבמות דף כז:

- אחות אשה דאורייתא שבוה אמר רב דאמרינן אסורה יבמתו עליו הואיל ובשעת נפילה אחות אשתו הואי

ראובן	שמעון	לוי	(אחים)
רחל	לאה	(רחל ולאחיות)	
כגון ג' אחים, ב' מהם נשואין ב' אחיות, ומת אחד מהם (ראובן), ואח"כ מתה אשתו של ב' (לאה)			
רחל היתה אסורה לשמעון משום אחות אשתו כשנפלה ליבום לשמעון ובזה אמרינן נאסרה, ואסורה לשמעון משום אשת אח שיש לה בנים אפילו לאחר מיתת לאה.			

- קשיא על רב ור' יוחנן דאומרים מתה השניה, מותר בראשונה, ואע"פ שהיתה אסורה לפני כן משום אחות זקוקה.

—ראובן שמעון לוי יהודה (אחים)	
רחל לאה (אחיות)	
איתיביה ר' יוסי בר חנינא לרבי יוחנן (ופירש"י ד"ה מתה ראשונה דהקושיא נמי על רב), ד' אחין, ב' מהן נשואין ב' אחיות, ומתו הנשואין את האחיות, הרי אלו חולצות ולא מתייבמות, ואם איתא דלאחר שמתה השניה יכולה הראשונה להתייבם, ולא אמרינן נאסרה, א"כ בהא נמי אמאי לא חולץ אחד מהאחים הנשארים את השניה, ובזה מפקיע שם "אחות זקוקה" מהראשונה, והאח הנשאר יהא מייבם הראשונה, ובמשנה לא נאמר כן, אלא ששתיהן חולצות?	
ר' יוחנן - איני יודע מי שנאן, כלומר זו אין לסמוך על משנה זו, דשלא כהלכה היא.	

*If you would like the shakla vetarya summaries emailed directly to you (before it is posted on the website),
or to give feedback, please email blumenfeldyaakov@gmail.com.*